

پینجه مین قیستیقالی سینه‌مای کوردی له له‌ندهن

پیش هه‌رشتیک پیم خوش دهست خوشانه له و ستافانه بکه‌م که کاری هه‌لسورانی ئەم قیستیقالله‌یان گرتە ئەستۆ و زوری پیوه ماندوو بعون دهستیان خوشبیت و بهرد وام و سه‌رکه و توبون.

هه‌موومان ده‌زانین سینه‌مای کوردی میزوه‌یه‌کی دوورو دریشی نییه ده‌کریت یه‌لماز گونایی به سه‌ره‌تا و ره‌به‌ری ده‌ستیک‌کردنی سینه‌مای کوردی دابنیین وه به یه‌که‌م هه‌ولدانی کورته فیلمش بیهینینه ژماردن. ئەمه‌ش میزوه‌هکی ئەوه‌نده دوورو دریش نیه تا بومان ناروشنبیت.

گرنگه بهو چاووه‌ه سینه‌مای کوردی ببینین و لیره‌وه قسه له‌سهر بناغه‌که‌ی بکه‌ین ، له‌م چه‌ند ساله‌ی رابردووشدا کۆمه‌لیک هه‌ولدان هه‌بووه. به‌شیک له و هه‌ولانه کاری باشبوونه و ده‌کریت وه‌ک سه‌ره‌تایه‌کی باشیش ناوی بنیین و نه‌خشی (به‌همه‌نی قوبادی) ش له‌م مه‌یداندا به‌رز بنرخیینین. نامه‌ویت زور بچمه ناو ئە و میزوه‌ه و ئەوه‌ه‌ولانه پیشتر دراون.

ئەوه‌ی بۇمن گرنگه‌و جیی باسە قیستیقالی پینجه‌می فلیمی کوردیه له له‌ندهن.

لەم قیستیقالله‌دا زیاترلە 100 فیلم نیشاندرا، 79 دانه فیلمی کورت بعون له یه‌ک ده‌قه‌وه تا نیو سه‌عات و 6 فلیمی دریش ئەوه‌ی تریشی هه‌موومی دیکۆمینتری بعون که زیاتر بعون له بیست و پینچ.

ئەوه‌ی مایه‌ی خوشحالیه هه‌ولی کۆمه‌لی گهنج بwoo که چه‌ند کاریکیان کردبwoo وه خه‌وه‌نى زوریان بۇ کارکردن هه‌بوو، ده‌یانه‌ویت فیلم سازی بکه‌ن و ده‌کانیک به سینه‌مای کوردی بدەن.

بەلام پرسیاره‌که ئەوه‌یه ئایا ده‌توان؟
یان ئە و مه‌رجانه چیه بۇ ئەوه‌ی بتوان؟

پیش هه‌رشتیک گرنگترین خالی و هرچه‌رخانی فیلمساز جیهان بینیه و پوانینیتی بۇ دنیا و بۇ کۆمه‌لگا ، چون ده‌توانیت له‌گەلیان مامه‌لە بکات و هچون ده‌پوانیتیه سه‌رجم دیارده‌کان. فیلم ساز گرنگه خویندنه‌وه‌ی هه‌بیت له‌گەل پوودا اوو ئالوگوره‌کاندا بروات و دوانه‌که‌ویت به‌تایبەتیش له‌گەل ئە و پوداواندا که ئینسان ناشرین ده‌کات و قودسیه‌تى ئینسان ده‌شیوینیت، گرنگه فلیم سازله گەمارۆی لۆکالی ده‌رچیت و فراونتر دنیا ببینیت. له هه‌شويینیک خواستى ئینسان بېشیل ده‌کریت ئە و له ویبیت درکردن به مەسەله هه‌ستیاره‌کانی کۆمه‌لگا و خویندنه‌وه‌ی به شیوه‌یه‌کی روشن و مودیرن ئەركى گرنگی ئەوانه. له هه‌موو ئەمانه‌ش گرنگتر نه‌فرهت کردن له شەرپوو باس و پیشیبىنى کردن بۇ بەخته‌وه‌ری ئینسان. تەنانەت له هه‌ندى شویندا ده‌بیت دهست بخاتە بینەقاقای ده‌سەلات و هه‌رەشه‌ی هاتنه خواره‌وهی لیبکات بۆیه پیم وايیه ئەركى فیلم سازی کورد ئەركىکى پر مسؤولیه‌تە.

له بهر ئەوهى فيلم سازى كورد تا ئىستاش نەيتوانىيە لە فزايدەكى ئازاددا مامەلە لهگەل سەرجەم ئەوماتريالانەدا بکات كە لە بەردەستىدايە، بۆيە كەمتر توانىييانە لە تىروانىنېكى جىهانبىنىيە و فيلم دروست بکەن.

محروم بۇونىش لە ئازادى و سەربە خۆيى باڭگاراوندىكى بۆ تاكى كورد دروست كردووه بە فيلم سازىشەوە دورناكە وهنەوە لە كەرسەي شەر، شەر واي لە ئىمە كردوھ ژيانمانى داگىركەدەوە هەمىشە سەفەرى دەروانىيە زيان تەنانەت لە فيلمەكاندا دىمەنلىقىزىشتن و نىشاندانى تەنها قاچ لەكاتى رۇشتندا گۆشەي زۆربەي فلىمەكانى گرتبووه و. يان زيانى گوند چالاكيەكانى مەرۆقى كورد لە لاپىكەندا گۆشەيەكى ترى فيلمەكان بۇو تەنانەت فيلمە دىكۈمىننەتارىيەكانىش هەرىيەخەي گوندى بەرنادا زۆربەيان لەسەر زيانى گوندوماندۇيىتى و حەسرەتى ئىنسانى كورد بۇو.

*يان شۆپىن پىيى ئىنسان لەسەر بەفر وەك رەمزى سەفەرو دابران و جىئەيىشتىن.

*دەنگى كەلەشىر وەك رەمزى رەگەزى نېرۇ، بىدار كەدەنەوە بۆ حەسرەتى رۇشىكى ترو بەردەواام بۇون لە جوگرافيا بچوکەكەن گوندا.

*يان دەنگى تەھنگ، وزەى با، وەرىنى سەگ، ئەمانە ھەموسى رەمزى ترس و تەنياىي و چۆلەوانىن.....بە شىۋىيەكى زىياد لە پىيويست رەنگىيان دابوھە لەسەرجەم فيلمەكاندا.

*خالىكى تر كە لاي من بۆته جىي پىسيار ئەوهىيە ھەست دەكەم دەرھىنەرەكەن ئىمە توانايان بەسەر رۇوداوى شاروو قەرە بالغىدا ناشكىت بە جۆرىك كەسىتى تاكى كوردىيان لە دابراوى و نامؤىيە رېزگار نەكەردوھ كە مىزۇويەكە پىيەي دەنالىنى. ئەم ئەقللى شاخ و گوندەش لە فيلما و نەويىران بۆ ھاتنە ناو ئاوهدانى شارو پىيويستىيەكانى پەيوەندى بۇون بە كۆملەڭكاي مەدەنى و مەرۇشەتىيەوە ئەوهەندى تر تاكى كورد لەو نامؤىيەدا دەھىلىتەوە كە دەمىكە پىيەي دەنالىنى .

لهگەل ھەموو ئەمانەشدا لەم ۋىستىقىلەدا كارى جوان وەھولى جوان ھەبۇ خەون ھەبۇ تا خەونىش ھەبىت مەرۆق و كارو داھىنانى دەبىت. بە تايىبەتىش فيلمى (**بلىتى ئۆتۈمبىلىك**) باسى كۆملەڭكاو چارەنوسى خەلکى خستە زىرپىسيارىكەوە كە ھەموومانى مسۇل كەد لە وەلامدانەوەي، يان فيلمى (**پەرينەوە لە غوبار**) كەرىبت وەك كارىكى باشى سينەما بىرخىيەتى بە يەكىك لەھەولە باشەكان دابنرىت. دەستيان خۆشىت و سەركەوتۇوبن لەو جۆرەكارانە.

بەلام كارىك كە زۆر گەنگە بە بۇچۇونى من ئەوهىيە سەرجەم ئەوانەي كارى فيلم دەكەن وله پىش ھەمووشيانەوە دەرھىنەر(Director) جىهان بىنى خۆيان پاراو بکەن گەورەتر دنیا ببىين، ھەمىشەش ئاگاييان لە رۇداوو ئالۇو گۆرەكان ھەبىت، فورسەت لە دەست خۆيان نەدەن، مىشىك و دەستيان پېتىر بکەن لەوهى ھەيە، ئەو گەمارۇو نامؤىيە بشكىنن كە يەخەي ھەموومانى گرتۇوە.

لە كۆتايدا پىيم خۆشە سەرنجى ھەندىك لە دەرھىنەرەكان بخەمە روو دواي ئەوانىش ھەندىك پىشنىيارى خۆم بخەمە روو بۇ ھاۋىيىانى سەر پەرشتىيار بۇ ۋىستىقىلە ئايىنە.

کارزان شیربهیانی / دهرهینه‌ری فیلمی دیکومنتنه‌ری (رۆژیک له‌گه‌ل پ.ک.ک) ووتی‌ئه‌م قیستیقالله جیی دلخوشیه. به‌لام ناکریت هه‌ر به چاوه‌ی سۆزه‌وه سه‌یری فیلمکاری کورد بکه‌ین و به هه‌موو شتیک رازی بین، ئه‌مه نابیت‌هه هۆی سود به‌خشین به‌و که‌سانه‌ی تازه کاری سینه‌ما ده‌که‌ن هه‌روهه‌ها قیستیقالله ده بیت سال به سال پیشکه‌ویت. خۆزگه دوو کۆمیت‌هه هه‌بواهه‌یه يه‌که‌م بو ریکخستنی قیستیقالله‌که دووه‌م کۆمیت‌هی سه‌رپه‌رشتی هونه‌ری فیلمه‌کان بو ئه‌وه‌ی ئه‌و هه‌لانه‌ی رۆو ده‌دهن که‌مبکرینه‌وه. وه فیلم کاره‌کان ماوه‌یان زۆر هه بیت بو گفتگو له دواى نیشان دانی فیلمه‌که له‌گه‌ل بینه‌راندا و تا وه‌لامی پرسیاری ئاما‌ده‌بوان بدهنه‌وه که ده‌کریت ئه‌مه مایه‌ی سود به‌خشین بیت به دهرهینه‌ر.

سەلام مجید / دهرهینه‌ری فیلمی به‌لگه‌بی دیوان ووتی: سەرنج姆 زۆرە به‌لام به گشتی قیستیقاللیکی سەرکه‌وتوه ئه‌وه‌ی منی هه‌زاند ئه‌و لاوه هونه‌رمەندانه بولو که به‌رەھمی به‌پیزو جوانیان نیشانداین که هیواهه‌کی گه‌وره‌ی بی دام، رۆژیک ده‌بیت هونه‌رمەندی کورد له ئاستی جیهاندا جوانتر ببینریت.
ئالان ئەمین / دهرهینه‌ری دیکومنتنه‌ری رۆژه رەشە‌کان . رەخنه‌م زۆرە به‌لام قیستیقاللیکی خۆش و سەرکه‌وتوه به هیومام سالی ئاینده باشتراو چپوو پرتربیت. ده‌ستی هاپریانی ئاما‌ده‌کار خۆشبیت.

- پیشناهه‌کانی خۆشم به چەند خالیک باس ده‌که‌م .
أ. کەمکردنەوه‌ی زماره‌ی فیلم بو قیستیقاللی ئاینده .
ب. کورتکردنەوه‌ی ماوه‌ی قیستیقالل بو 3 رۆژ که شەممە و يه‌ک شەممە تىددابیت .
ت. زیادکردنی ماوه‌ی گفتگوی فیلمه‌کان له‌گه‌ل دهرهینه‌ردا .
ث. گۆرپینی شیونی سینه‌ماکه به دانه‌یه‌کی ئاست به‌رزو باشترا .
ج. لە کاتی بەیانیاندا فیلم نمایش نه‌کریت .
ح. پیشوه‌خت لیزنه‌ی تحکیم فیلمه‌کانیان بینیبیت و لیزنه‌یه‌کی تۆكمەو باش و شاره‌زا دابنریت .

دهستان خۆشبیت و هه‌میشه سەرکه‌وتو بن.

ئاسو گۆران

aso.72@hotmail.com